

BED2 : Eksamen våren 2016

Oppgave 1 : Finansregnskapets formål

Finansregnskapets formål er å gi beslutningsnyttig informasjon om bedriftens resultatoppnåelse og finansielle stilling til primært eiere og långivere, samt sekundært til en rekke andre brukere : ansatte, kunder, leverandører og skattemyndighetene.

Finansregnskapets formål, definert etter IFRS (den internasjonale regnskapsstandarden) :

Finansregnskapet er en strukturert finansiell presentasjon av foretakets finansielle stilling og av de transaksjoner som foretaket har foretatt. Formålet med finansregnskap til allmenn bruk er å gi opplysninger om et foretaks finansielle stilling, inntjening og kontantstrømmer, som er nyttig for en stor gruppe av brukere som skal ta økonomiske beslutninger. Finansregnskapet viser også resultatet av ledelsens forvaltning av de ressurser den er betrodd. For å ivareta dette målet må finansregnskapet gi opplysninger om foretakets :

- a) eiendeler
- b) forpliktelser (gjeld)

- c) egenkapital
- d) inntekter, kostnader, herunder gevinster og tap
- e) kontantstrømmer

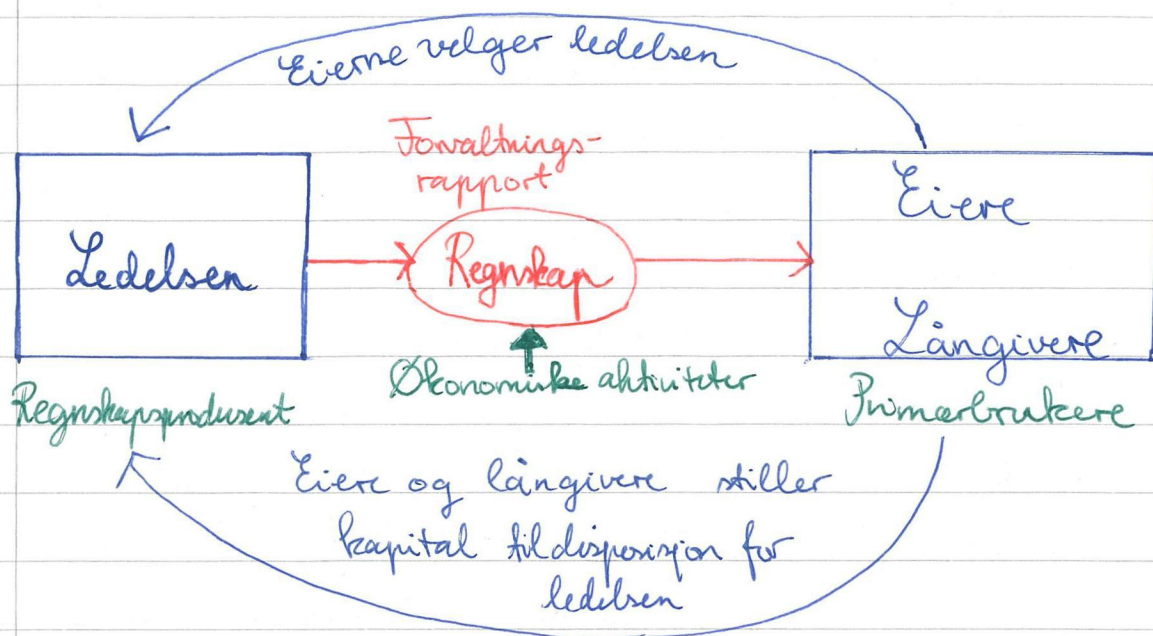
Denne informasjonen, sammen med annen informasjon i noter til finansregnskapet, er til hjelp for brukere som ønsker å kunne forutsi foretakets fremtidige kontantstrømmer, og særlig tidfesting av og sikkerhet knyttet til foretakets generering av kontanter og kontant-ekvivalenter.

Styret / og eller annet styrende organ er ansvarlig for utarbeiding og presentasjon av foretakets finansregnskap.

Kortversjon: Finansregnskapets hovedformål

Regnskapet skal gi **beslutningsnyttig** informasjon, primært til eierne og långiverne (de som stiller kapital til disposisjon for bedriften), slik at de har et godt grunnlag for **investeringsbeslutninger** og **forvaltningskontroll**. Det skal vise både resultatoppnåelse og den finansielle stillingen, samt kontantstrømmen. Grunnleggende kvalitetskrav er at informasjonen skal være både **troverdig** og **pålitelig** .

Forholdet mellom regnskapsproduzent og primærbrukere

Eiere	Långgivere
- Følgeligskontroll av ledelsen - Investeringsbeslutninger (kjøp og salg av aksjer) - Viktighetsbeslutningen	Risikovurdering av låneengasjementer (innvilge og avslutte lån, fastsette lånebetingelser).

Regnskapsreguleringens formål er å sørge for at det grunnleggende kvalitetskravet om at informasjonen i finansiell regnskap er troverdig og pålitelig overholdes. Med regnskapsregulering menes lovgivning, standarder og revisjon. Målet er dermed å kvalitets sikre informasjon fra bedriften (ledelsen) til de eksterne brukerne. Dette er viktig fordi de eksterne brukerne

har begrenset informasjonstolgang vedrørende foretakets resultatoppnåelse og finansielle stilling. Kapitalleverandørene trenger en form for utvendig kvalitetsrikning av selskapet. Historien viser nemlig gjentatte ganger at ledelsen har tydd til "regnskapsminke", dvs å manipulere regnskapet slik at det gir et misvisende bilde av foretakets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat. Kjente skandaler når det gjelder regnskapsminke er blant annet **Enron, Finance Credit, Sponsor Service, Kraft & Kultur, Fast, Parmalat**. De nevnte selskapene fulgte ikke de grunnleggende, lovfestede prinsippene som fremkommer av regnskapsloven. Et utdrag fra disse prinsippene følger under:

jf. RL § 3-2 a: Årsregnskapet skal gi et rettvisende bilde av EI, EK og GT.

Generelt er det ti prinsipper, som blir kalt for regnskapets ti bud.

1. Transaksjonsprinsippet RL § 4-1

Transaksjoner skal regnskapsføres til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet.

2. Opptjeningsprinsippet RL § 4-1

Inntekt skal resultatføres når den er opptjent.

3. Sammenstillingsprinsippet RL § 4-1

Utgifter skal kostnadsføres i samme periode som tilhørende inntekt.

4. Forsiktighetsprinsippet RL § 4-1

Urealiserte tap skal resultatføres (men ikke urealisert gevinst) NB!!

5. Sikringsprinsippet

6. Beste estimat-prinsippet RL § 4-2

Ved usikkerhet skal det brukes beste estimat, på bakgrunn av den informasjon som er tilgjengelig når årsregnskapet pålegges.

7. Kongruensprinsippet RL § 4-3

Alle inntekter og kostnader skal resultatføres.

8. Konsistensprinsippet $\Rightarrow$ Samme regnskapsmodell fra år til år

9. Forbøtt drift-prinsippet RL § 4-5

Årsregnskapet skal utarbeides under forutsetning om forbøtt drift så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket. Derom det er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket skal eiendeler og gjeld vurderes til virkelig verdi ved avvirkning.

10. God regnskapsmessighet-prinsippet

Disse prinsippene legger grunnlaget for at årsregnskapet skal gi et rettvisende bilde av den regnskapspliktiges eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat, jf. RL § 3-2 a.

Oppgave 2: Røsten ASA

2a) Kontantstrømoppstillingen år 20

Seksjon 1

Salg:	$888 + \overset{KF\ IB}{88} - \overset{KF\ UB}{75} - \overset{Tap\ KF}{9}$	= 892
- Varer:	$579 - \overset{VL\ IB}{92} + \overset{VL\ UB}{114} + \overset{LG\ IB}{42} - \overset{LG\ UB}{49}$	= 594
- Lønn:		= 104
- Avskrivning:	$21 - 21$ NB! ikke betalbar	= 0
- Annen driftkostnad:	$145 - 2 - 9 - 8 + 12 + 5 - 6$ Tap: ikke betalbare *	= 137
NB! FK ≠ RK FI ≠ RI	+ Rentekinntekt:	$7 - 5 = 3$
	- Rentekostnad:	= 15
	- Skatt:	$8 - 8 = 0$
	= KS ^{OA}	45

Seksjon 2

Ny investering i driftmidler	-13
Salg av driftmidler	$-2 + (61 + 13 - 21 - 49) = 2$
= KS ^{IA}	-11

Seksjon 3

Avdrag langsiktig lån	$(150 - 160 + \overset{\text{valutagevinst}}{5}) = -5$
Redusert annen gjeld	$(3 - 10) = -7$
= KS ^{FA}	-12

Sum KS = KS^{OA} + KS^{IA} + KS^{FA} = 22

Kontroll: $KS = KB_{UB} - KB_{IB} = 57 - 35 = 22$

Seksjon 1: KS^{0A}

Salg $\rightarrow$ Innbetaling: $\text{Salg} + \text{KF IB} - \text{KF UB} - \text{Tap KF}$
Varer $\rightarrow$ Utbetaling: $\text{Kostnad} - \text{VL IB} + \text{VL UB} + \text{LG IB} - \text{LG UB}$

★ Omregning fra kostnad til utbetaling ved forhudd / etterhudd

Års betalbare kostnad

- Forhuddsbetalt i IB	} Fordring
+ Forhuddsbetalt i UB	
+ Etterhuddsbetalt i IB	} Gjeld
- Etterhuddsbetalt i UB	
= Utbetalt i året	

ADK $\rightarrow$ betalt: $\text{ADK} - \text{F IB} + \text{F UB} + \text{GJ IB} - \text{GJ UB}$

Seksjon 2: KS^{1A}

Salg av driftsmidler:

- Salgstap	
+ DM IB	
+ Nyinvesteringer	
- Avskrivninger	
- DM UB	
= Salg av DM	

2b) Avkastning til aksjonærene: EKR

$$EKR_{ES} = \frac{\overset{\circ}{A}RES}{EK \text{ gj.sn. bundet}}$$

$$EKR_{ES} \text{ år 19} = \frac{9}{105-9} = 0,09375 < k = 0,15$$

$$EKR_{ES} \text{ år 20} = \frac{24}{105} = 0,2286 > k = 0,15$$

I år 19 er målet ikke oppnådd da egenkapitalrentabiliteten (den faktiske avkastningen av den investerte kapitalen til aksjonærene) er lavere enn avkastningskravet eller skatt på 15%. Det motsatte gjelder imidlertid for år 20, der EKR_{ES} er godt over aksjonærenes avkastningskrav.

2c) Totalresultat = Driftresultat + Finansiinntekt

	År 19	År 20	Endring
Driftresultat	33	39	+6
+ Rentinntekt	7	3	-4
= Totalresultat	40	42	+2
- Lånekostnad *	28	10	+18
= Eierresultat	12	32	+20
↳ = Resultat for skatt			

Merk: Eierresultat = ORFS

Hovedårsaken er forbedringen i driftresultatet og fallet i lånekostnaden, der det siste gir størst utslag. Det er effekten på valutaendringen på lånet som gir det store utslaget på lånekostnaden.

* Lånekostnad år 20 → Reduserer lånekostnaden! år 19

Valutagerinnt	-5	
Valutatap		10 → øker lånekostnaden
Rente	15	18
Sum	10	28

NB! Husk å inkludere valutagerinnt/valutatap i lånekostnaden for lån i utenlandsk valuta!

2d) Driftsmargin → Resultatgradanalyse

Prosenttall	År 20	År 19	Endring DM
Driftinntekt	100 %	100 %	
Varekostnad	65,2 %	67,1 %	+ 1,9
Lønnskostnad	11,7 %	11,31 %	- 0,39
Avskrivning	2,36 %	2,31 %	- 0,05
Annen DK	16,3 %	15,7 %	- 0,6
Driftsmargin	4,44 %	3,58 %	0,86

Forbedringen skyldes at varekostnaden i prosent av salgsinntektene har gått ned.

e1) Den strengt forsiktede modellen er lagt til grunn.

Forsiktig resultatrapportering

Gjenvinst skal ikke resultatføres før den er realisert og bekreftet i en salgstransaksjon.

Tap derimot skal resultatføres med en gang det oppstår, selv om det er urealisert. Urealisert tap skal beregnes etter beste estimat dersom nødvendig. Beregningen gjøres ut i fra eiendelens forventede salgverdi.

SF-modellens kjennetegn

- Resultatberegningen :

→ Oppkjøpt inntekt = Inntekt solgte eiendeler (HK)

→ Kostnadsføring $\Rightarrow$ Sammenstillingsprinsippet (HK) K_{HK}
 $\Rightarrow$ Forsiktighetsprinsippet: Urealisert tap K_{FHP}
må resultatføres med en gang det oppstår.
→ Skiller SF fra HK

- Balanseregningen :

Balanserverdi = Laveste verdi av kostpris og virkelig verdi (LVP)

Oppsummert :

- RR :
- 1) Transaksjonsbasert inntektsføring (salg)
 - 2) Sammenstilling av kostpris solgte varer.
 - 3) Resultatføre urealiserte tap.

BAL: Laveste verdi av kostpris og VV. (LVP)

$$\begin{aligned}\text{Avanse} &= \text{Salgsinntekt} - \text{Varuskostnad} \\ &= 888 - 579 = 309 \text{ kr}\end{aligned}$$

$$\text{Avanse i \%} = \frac{\text{Salgsinntekt} - \text{Varuskostnad}}{\text{Varuskostnad}} \quad \text{NB!}$$

$$\text{Avanse i \%} = \frac{309}{579} = 0,5337 = \underline{\underline{53,37\%}}$$

Årsaker til at tallet avviker fra 80% er:

- 1) Prisavslag på årets solgte varer
- 2) Svinn i året (tyveri blant ansatte eller kunder)
- 3) Økning i urealisert tap

e2) $K_{HK} = IB_{HK} + K_{\text{gjør}} - UB_{HK}$

$$IB + \text{varliggjør} - \text{kostnad} = UB$$

$$92 + x - 579 = 114$$

$$x = 601$$

$$K_{HK} = (68 + 60) + 601 - (54 + 150) = \underline{\underline{525}}$$

$$x - 0,6x = 60 \Rightarrow x = 150$$

$$x - 0,6x = 24$$

$$x = 60$$

$$\begin{aligned}\text{Avanse} &= \text{Salgsinntekt} - K_{HK} \\ &= 888 - 525 = 363\end{aligned}$$

$$\text{Avanse i \%} = 363 : 525 = 0,6914 = \underline{\underline{69,14\%}}$$

Mulige årsaker til at avansen er lavere enn 80% er

- 1) Prisavslag på årets solgte varer
- 2) Svinn i året

f) Konstaterte tap på kundefordringer :

<i>Konstaterte tap på kundefordringer</i>		<i>X → x = 6</i>
-	N _{IB}	10
+	N _{VB}	13
= Kostnadsført tap i året		9

g1) Nei, inntekten faller i år 20 (fra 911 til 888) og reduserte salgspriser kan ikke være oppveid av volumøkning.

g2) Egenkapitalets generelle kjøpekraft

EK 31.12 VB 129

EK 1.1 IB 105 · 1,04 = 109,2

Økt kjøpekraft 20

Resultatet i år 20 er mer enn nok til å opprettholde egenkapitalens generelle kjøpekraft.

Kjøpekraft

EK 31.12 UB 129

EK 1.1 IB $105 \cdot (0,93)$ = 97,65

Maksimalt utbytte 31,35